

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3440/2021
06.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Миле Ромчевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2866/21 од 10.09.2021. године, у седници одржаној 06.04.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2866/21 од 10.09.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П1 47/18 од 20.04.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се утврди да јој је повређено начело једнаких права и обавеза чиме је извршена дискриминација у области рада као професионалном припаднику Војске Србије, на тај начин што тужилци није исплаћена једнократна новчана помоћ на основу четири појединачне одлуке Министарства одбране РС, Сектор за буџет и финансије и то: 25.01.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. 78-8 од 24.01.2013. године, 12.07.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. 961-3 од 11.07.2013. године, 03.10.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. 1189-2 од 01.10.2013. године и 25.12.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. 1507-3 од 23.12.2013. године. Ставом другим изреке, тужилца је обавезана да туженој накнади трошкове поступка од 6.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2866/21 од 10.09.2021. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужила је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде одредаба парничног поступка ревизијом се одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је решењем надлежног органа од 24.03.2006. године примљена у службу Војске Србије и Црне Горе, ВУ Дедиње, у својству цивилног лица и распоређена је на радно место помоћног радника у оквиру погона „Кухиња ...“. Закључком Владе РС одобрена је исплата једнократне новчане помоћи професионалним припадницима Војске Србије, а на основу Одлука Министарства одбране РС и то: одлуке СБиФ бр. 78-8 од 24.01.2013. године, бр. 961-3 од 11.07.2013. године, бр. 1189-2 од 01.10.2013. године и бр. 1507-3 од 23.12.2013. године одобрена је исплата једнократне новчане помоћи и то: професионалним припадницима Војске Србије који су у радном односу на неодређено време или на одређено време на дан 15.01.2013. године и који су остварили право на плату (са додацима) за децембар 2012. године, односно накнаду плате због породилског одсуства, неге детета и посебне неге детета, накнаде због привремене спречености за рад (боловање) дуже од 30 дана, као и лицима која раде скраћено радно време (инвалиди). Тужиле, као и другим запосленима у ВУ „Дедиње“ није исплаћена једнократна новчана помоћ на основу наведених одлука Министарства одбране РС из 2013. године. Директор ВУ „Дедиње“ донео је интерну наредбу од 23.12.2012. године о исплати једнократне солидарне помоћи свим цивилним лицима на служби у ВУ „Дедиње“ у нето износу од 3.000,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев, закључивши да се радно ангажовање тужиле у Војној уставној „Дедиње“ не може сматрати личним својством, јер њен идентитет није одређен и не зависи од тога код ког послодавца ради, те да у том смислу разликовање на које тужила указује – разликовање по основу припадности Војнодоходованој установи „Дедиње“ не може се окарактерисати као дискриминација по основу личног својства. На основу резултата изведених доказа оцењено је и да тужила није у истој ситуацији са осталим припадницима Војске Србије и Министарства одбране, с обзиром да је распоређена у својству цивилног лица у Војнодоходовној установи која послује по принципу стицања и расподеле добити, те да није ступањем на снагу Закона о Војсци Србије, сходно одредби члана 194. став 1, стекла статус војног службеника или војног намештеника, као и да је за разлику од осталих припадника Војске Србије задржала сва права по Закону о Војсци до окончања процеса трансформације, те да право на исплату плата, накнада и других примања остварује по прописима којима се уређује пословање тих установа.

По налажењу Врховног касационог суда, одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Нису основани ревизијски наводи тужиље да је тужиља по самом Закону о Војсци Србије стекла статус професионалног припадника Војске Србије и да зато није ни морала да доказује тај статус. Наиме, одредбом члана 8. став 1. овог закона, прописано је да су професионални припадници Војске Србије професионална војна лица и цивилна лица на служби у Војсци Србије. Чланом 6. став 1. прописано је да су припадници Војске Србије, војна лица и цивилна лица на служби у Војсци Србије, али је ставом 4. истог члана прописано да се службом у Војсци Србије сматра и вршење дужности цивилних лица на служби у Војсци Србије, распоређених на радна места у војним јединицама и војним установама у којима се не обављају послови из надлежности Министарства одбране, а које су организационо и функционално везане за Министарство одбране. Према члану 194. став 1. истог закона, цивилна лица на служби у Војсци Србије, даном ступања на снагу овог закона, постају војни службеници или војни намештеници. Одредбом члана 195. став 1. истог закона прописано је да услове, начин и поступак трансформације војних установа које обављају производну и услужну делатност, односно послују по принципу стицања и расподеле добити и права и обавезе цивилних лица на служби у Војсци Србије запослених у тим установама до завршетка трансформације, уредиће Влада.

Тај пропис је Уредба о трансформацији војних установа које обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити и о правима и обавезама цивилних лица на служби у Војсци Србије, запослених у тим установама („Службени гласник РС“, бр. 58/2008, 94/2009, 10/2013).

Одредбом члана 2. став 1. ове Уредбе предвиђено је да се војне установе које обављају производну и услужну делатност, односно послују по принципу стицања и расподеле добити (постојеће војне установе) могу трансформисати у: 1) војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и у којима се не обављају послови из делокруга Министарства одбране, које могу стећи статус правног лица и 2) једночлана привредна друштва чији је оснивач Република Србија, у складу са прописима којима се уређује правни положај привредних друштава. Одредбом члана 9. став 1. ове Уредбе, прописано је да се после извршене трансформације тих установа у војне установе из члана 2. став 1. без статуса правних лица, цивилна лица запослена у постојећим војним установама преводе у војне службенике или војне намештенике у складу са Законом о Војсци Србије. Ставом 2. истог члана, цивилним лицима на служби у Војсци Србије која после извршене трансформације тих установа у војне установе из члана 2. тачка 1. ове уредбе, без статуса правног лица не буду распоређена на одговарајућа радна места, односно која не буду преузета у те војне установе престаје служба у Војсци Србије, а ставом 3. да она цивилна лица запослена у установама које добијају статус правног лица, закључују уговор о раду у складу са законом који уређује радне односе.

Одредбом члана 9а исте Уредбе, прописано је да ће цивилна лица, запослена у војним установама које обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, до завршетка трансформације тих установа остваривати права и обавезе из радног односа у складу са Законом о Војсци Србије, а права на исплату плате, накнаде и других примања, у складу са прописима којима се уређује пословање тих установа.

Имајући у виду наведено, и по становишту Врховног касационог суда, произлази да је професионални, односно радни статус цивилних лица запослених у војним установама која обављају производну и услужну делатност, односно послују по принципу стицања и расподеле добити, везан за завршетак трансформације тих установа. Она је требала да се оконча најкасније до 31.12.2015. године, како је то предвиђено чланом 3. Уредбе о измени и допуни цитиране уредбе („Службени гласник РС“, бр. 10/2013). У том контексту, фактичка назнака у картону личних података да тужиља остварује примања војног службеника, није довољан и поуздан доказ за тужиљин статус професионалног припадника Војске Србије, односно војног службеника у релевантно време 2013. године.

Супротно наводима ревизије, статус запослених лица на служби у другим војнодоходовним установама и заводима зависи најпре од утврђења и оцене да ли су то војне установе из члана 2. Уредбе, а с тим у вези и од исхода поступка њихове трансформације, то се евентуална исплата учињена запосленим лицима у тим заводима не може априори тумачити неједнаким поступањем у погледу права из радног односа, односно за остваривање права на накнаду штете под условима из члана 18, 20. и 23. став 1. Закона о раду, ради исплате предметне једнократне новчане помоћи. Стога су, по оцени Врховног касационог суда, правилно нижестепени судови одбили тужбени захтев тужиље.

Без утицаја су писмена која ревидент доставља уз ревизију претендујући на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, јер се из тог разлога ревизија не може изјавити на основу члана 407. став 2. ЗПП.

Правилно је одлучено и о трошковима поступка на основу чланова 165. став 1. у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа-судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић